

SOFT SKILLS ЯК НЕОБХІДНА УМОВА МІЖПРОФЕСІЙНОГО РОЗИТКУ ДЛЯ ШВИДКОЇ АДАПТАЦІЇ І ВИРІШЕННЯ НЕСТАНДАРТНИХ ЗАДАЧ В МАЙБУТНІЙ ЛІКАРСЬКІЙ ДІЯЛЬНОСТІ СТУДЕНТА-МЕДИКА

Гнатко О.П., Скурятіна Н.Г., Михайлюта М.А.

Національний медичний університет імені О.О. Богомольця (м. Київ)

Одним з важливіших завдань вищої освіти є підготовка компетентного та конкурентоспроможного фахівця в умовах мінливих вимог суспільства, багатозадачності, швидкої адаптації до змін на тлі високого рівня професійної підготовки. Такі критерії обумовлюють велику відповідальність за майбутню професійну долю випускника, яка повинна забезпечити йому не тільки ринковий попит роботодавців, а й економічний та медико-соціальний розвиток країни. Такі серйозні завдання пов'язані з державними інтересами, серед яких здоров'я людей, демографічні показники найсуттєвіші. Тому вища медична освіта на сьогодні потребує оптимізації навчання для підвищення якості професійної підготовки майбутнього лікаря.

Майбутній кваліфікований спеціаліст повинен вміти використовувати набуті знання, вміння і навички та спроможність вирішувати ту чи іншу проблему, здатність максимально ефективно поводити себе в різноманітних клінічних ситуаціях. На сьогодні це реалізується через професійний та особистісний його розвиток. Цьому сприяє набуття і розвинення так званих *hard* і *soft skills*.

Hard skills (англ. «Жорсткі» навички) – це перш за все професійні знання і вміння, яким можна навчити і які можна виміряти. Для опанування *hard skills* необхідно засвоїти знання та інструкції, якість навчання можна перевірити за допомогою іспиту. На сьогодні у вищій освіті вже втілено багато новітніх методів і методик навчання, які забезпечують їх достатній рівень при активній участі самого студента-медика.

Soft skills (англ. «М'які» навички) – це універсальні непрофесійні якості, які допомагають взаємодіяти людям між собою незалежно від сфери діяльності. Ці особисті якості набагато важче виміряти, вони залежать від характеру людини і набуваються з особистим досвідом. На сьогодні визначено, що до зазначених основних характеристик

належать такі вміння як спілкування (важлива складова комунікації лікар-пацієнт, куди входить і вміння написати електронний лист, вести розмову з родичами пацієнта, батьками дитини-пацієнта, вміння довести свою думку до колег, що може стати потрібним в консилиумі лікарів різних спеціальностей, виступити публічно в разі необхідності довести до пацієнтів та лікарів новини науково-практичних результатів щодо ефективності лікувально-діагностичних заходів певних патологій та ін.), уміння пристосовуватися (вміти адаптуватися до різних життєвих обставин, навчитись аналізувати не тільки клінічну ситуацію, набувати вміння і терпіння змінювати свою думку в разі переконливих аргументів та ін.), бажання навчатися («лікар вчиться все життя», слідкуючи за новою професійною інформацією, знаходячі відповіді для розв'язання фахових проблем, розширюючи свій кругозір та ін.).

Вже під час навчання студент-медик повинен розвивати такі Soft skills як вміння працювати в команді (на практичних заняттях, в студентських наукових гуртках, майстер-класах та ін.), розвивати такі характеристики як креативність, пунктуальність, врівноваженість, уміння планувати, ставити цілі. Чим раніше студент-медик опанує ці навички, тим кваліфікованіше буде їх використання в майбутній лікарській діяльності, бо ці навички є суттєвим додатком до професійних вмінь і знань.

На сьогодні є різні думки відносно співвідношення hard і soft skills. Універсальних рецептів не існує, хоча б через різницю ситуацій, певних умов, відмінних характеристик особистості. Але найкраще, мабуть, баланс hard і soft skills, який потрібен в кожному конкретному випадку. А для цього необхідно мати певний рівень володіння навичок і вмінь в рамках кожної складової кваліфікації майбутнього спеціаліста, щоб стати частиною професійної спільноти, інтерактивним членом команди, людиною майбутнього.